

มาตรการป้องกันและปราบปรามเงินนอกระบบ : ศึกษากรณีการใช้โพยก๊วน

นายจิรวุฒิ ลิปิพันธ์

คุนยวิทยทรพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

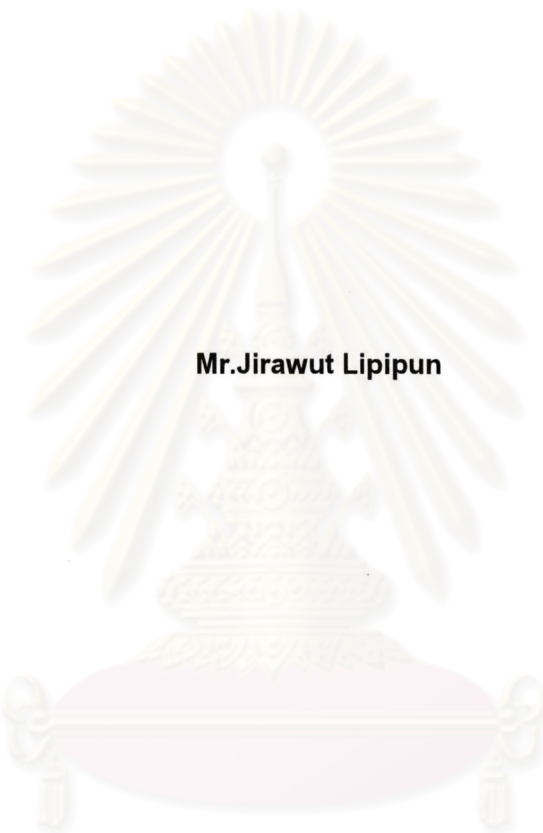
ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-1620-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 21164915

THE LEGAL MEASURES FOR SUPPRESSION OF UNDERGROUND BANKING

Mr.Jirawut Lipipun

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in Laws**

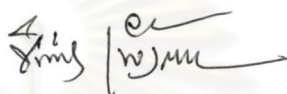
**Faculty of Law
Chulalongkorn University**

Academic Year 2002

ISBN 974-17-1620-6

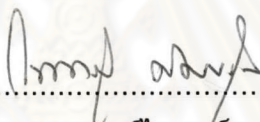
หัวข้อวิทยานิพนธ์ มาตรการป้องกันและปราบปรามเงินนอกระบบ : ศึกษากรณี
การใช้โซเชียลมีเดีย
โดย นายจิรวุฒิ ลิปิพันธ์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตศึกษา

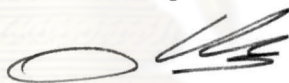

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิดิพันธ์ เชื้อบุญชัย)

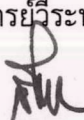
คณะกรรมการวิทยานิพนธ์

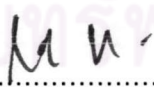
..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส)

..... กรรมการ
(พันตำรวจเอกสีหนาท ประยูรรัตน์)

..... กรรมการ
(นายกฤษฎา จินะวิจารณ์)

ศูนย์วิทยานิพนธ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายจิรวุฒิ ลิปิพันธ์ : มาตรการป้องกันและปราบปรามเงินนอกระบบ : ศึกษากรณีการ
 โปยก๊วน. (THE LEGAL MEASURE FOR SUPPRESSION OF UNDERGROUND
 BANKING) อ. ที่ปรึกษา : [รศ.วีระพงษ์ บุญญูภาส, 197 หน้า. ISBN 974-17-1620-6.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งที่จะทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้โปยก๊วนกับกระบวนการลักลอบ
 นำเงินตราออกนอกประเทศอย่างผิดกฎหมายและการสนับสนุนทางการเงินระหว่างองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ
 โดยนำเสนอถึงประวัติของการใช้โปยก๊วนในภูมิภาคต่างๆของโลก และกฎเกณฑ์แห่งกฎหมายที่หน่วยงานเฉพาะ
 กิจระหว่างประเทศและรัฐบาลของบางประเทศได้วางแนวทางในการควบคุมการใช้โปยก๊วนเพื่อกิจกรรมที่ผิด
 กฎหมายได้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบและปรับปรุงมาตรการของไทย
 ให้สอดคล้องและมีประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการใช้โปยก๊วนได้ต่อไป

จากการศึกษาพบว่าโปยก๊วนโดยทั่วไปมีอยู่สามรูปแบบ ได้แก่ โปยก๊วนของจีน โปยก๊วนของอินเดียและ
 ประเทศตะวันออกกลาง และโปยก๊วนระบบธนาคารใต้ดินในทวีปอเมริกา โดยโปยก๊วนของไทยจัดเป็นส่วนหนึ่ง
 ของโปยก๊วนแบบจีน วัตถุประสงค์ของการใช้โปยก๊วนก็ได้แก่ การลักลอบนำเงินตราออกนอกประเทศ โดยหลีกเลี่ยง
 ภาระที่จะต้องทำรายงานการเคลื่อนย้ายเงินต่อธนาคารแห่งประเทศไทย และเป็นการหลบเลี่ยงที่จะไม่ทำราย
 งานธุรกรรมทางการเงินกับธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่อยู่ในความควบคุมของรัฐ ซึ่งส่งผลไม่ให้เกิดทำ
 ธุรกรรมทางการเงินให้แก่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินด้วย ผู้ที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับการใช้โปยก๊วน
 อย่างผิดกฎหมายก็ได้แก่ ธุรกิจซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราเถื่อน การเปิดธุรกิจบังหน้าเพื่อลักลอบขนเงิน บ่อน
 การพนัน และธุรกิจฟอกเงินภายใต้เครือข่ายขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

แนวทางในการแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้ ได้แก่ การเพิ่มอำนาจของเจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการ
 ฟอกเงิน ให้มีอำนาจตรวจสอบการทำธุรกรรมทางการเงินที่น่าสงสัยว่าจะเป็นการฟอกเงินมากขึ้น โดยการใช้
 มาตรการพิเศษ เช่น การดักฟังทางโทรศัพท์ มาตรการควบคุมการนำส่ง มาตรการล่อให้กระทำความผิด และการ
 เพิ่มมาตรการตรวจสอบการเคลื่อนย้ายเงินระหว่างประเทศของบุคคลหรือธุรกิจ ภายใต้แนวทางของกฎหมายควบ
 คุมการแลกเปลี่ยนเงินและกฎหมายศุลกากร และการกำหนดให้การใช้โปยก๊วนหรือธุรกิจเงินนอกระบบอื่นๆ ถือเป็น
 เป็นฐานความผิดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่กำลังจะเกิดขึ้น เพื่อป้องกัน
 การเจริญเติบโตของธุรกิจที่ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ประกอบกับการใช้
 นโยบายตลาดค่าเงินเสรี เพื่อชักชวนให้ผู้ประกอบการหันมาดำเนินธุรกิจซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราอย่างถูกต้อง
 ตามกฎหมายมากขึ้น

สาขาวิชา นิติศาสตร์
 ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนิสิต.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4286066034 : MAJOR LAWS

KEY WORD: UNDERGROUND BANKING / HAWALA / MONEY EXCHANGE DEALERS

MR.JIRAWUT LIPIUN : THESIS TITLE. (THE LEGAL MEASURES FOR SUPPRESSION OF UNDERGROUND BANKING) THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.VIRAPHONG BOONYOBHAS, 197 pp. ISBN 974-17-1620-6.

This thesis focus on the relationship between the underground banking and he illegal money transfer outside the country and the financial supports of the crime organizations. This thesis present the historical perspective and the legal measures adopted by the intenationsl organizations and some governments to prevent the underground banking. The analysis result will be the main idea to compare, discuss and improve the legal measures of our country.

Accoding to this, there are three kinds of underground banking; Chinese Flying Money, Indian and Middle East Hawala and American Underground Banking. Thai Poey-Kuan is indicated as a Chinese one. The uses of this kind of instrument are to move money outside the country illegally without sending the reports to the Bank of Thailand and the Anti Money Laundering Office (AMLO). The source businesses that provide underground banking service are unregistered money exchange services, fake compamies provide money exchange service, Casinos and the businesses that support the operations of the organized crimes.

The solutions for this incident are increasing the officers' investigation power to any suspected money laundering transactions by collecting the Suspicious Activity Transaction Reports from all of the institutions, promoting the use of special measures such as entrapment, wiretrapping, controlled delivery and strenghtening the inventigative powers under the Currency Exchange Law and the Customs Law. Moreover, the activity of underground bankings should be increased as the predicate offence of the new organized crime law of the country to prevent its operations and continuing the Free Money Exchange Enterprise Program to promote the legal dealers in business.

Field of study LAW
Academic year 2002

Student's signature.....
Advisor's signature.....
(Handwritten signatures: J. Lipun and V. Boonyobhas)

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอกราบขอพระคุณบิดาและมารดาของข้าพเจ้า ที่สนับสนุนด้านค่าใช้จ่าย ค่าแนะนำ และกำลังใจตลอดเวลาที่ข้าพเจ้าศึกษาในหลักสูตรนี้ รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโยภาส ที่ทำให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเข้ามาทำงานในฐานะผู้ช่วยงานวิจัยและผู้ช่วยสอนในสายงานของท่าน ซึ่งทำให้ข้าพเจ้ามีความสามารถในการทำงานวิจัยและงานสอน และเป็นประสบการณ์อันล้ำค่าที่ส่งผลทำให้วิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี นอกจากนี้ ขอกราบขอพระคุณ ศาสตราจารย์วิทิต มันทาภรณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.นันทวัฒน์ บรรมานันท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์อิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์ ที่ให้โอกาสข้าพเจ้าร่วมงานในฐานะผู้ช่วยงานวิจัย และให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือเครื่องใช้และคำแนะนำที่มีคุณค่าต่อการทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอพระคุณ อาจารย์ พ.ต.อ.สีหนาท ประยูรรัตน์ อาจารย์กฤษดา จินะวิจารณ์ และอาจารย์ชูชาติ อัครโรจน์ นิตกร 8ว กรมศิลปากร ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา และนิสิตรุ่นพี่ที่ให้คำแนะนำอันมีค่าอย่างต่อเนื่องต่อการทำวิทยานิพนธ์ และบุคคลอื่นๆที่เกี่ยวข้องที่ข้าพเจ้าไม่อาจนำมากล่าวในกิตติกรรมประกาศนี้ทั้งหมดทุกท่านได้

นายจิรวุฒิ ลิปิพันธ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์และขอบเขตของปัญหา	3
สมมติฐานของการวิจัย	3
วิธีดำเนินการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 ความเป็นมาของการใช้โพยก๊วน	5
2.1 การใช้โพยก๊วนในประเทศจีน	6
2.2 การใช้โพยก๊วนในประเทศอินเดียและตะวันออกกลาง	9
2.2.1 การใช้โพยก๊วนในประเทศอินเดีย	12
2.2.2 การใช้โพยก๊วนในตะวันออกกลาง	17
2.3 การใช้โพยก๊วนในทวีปอเมริกาใต้	19
2.4 แหล่งบริการเงินนอกระบบอื่นๆที่ใกล้เคียงกับการใช้โพยก๊วน	21
2.5 ตัวอย่างธุรกรรมที่น่าสงสัยว่าจะเป็นการใช้โพยก๊วน	23
2.5.1 Bureaux de Change	23
2.5.2 Casa de Cambio	24
2.5.3 The Denomination Euro Banknote	23
2.5.4 Accounting Firm	26
2.5.5 Alternative Remittance System	27
2.5.6 Money Laundering Through Purchase of Luxury Items	27
2.5.7 Alternative Remittance System	28
บทที่ 3 มาตรการของต่างประเทศที่ใช้ในการปราบปรามการใช้โพยก๊วน	29
3.1 อนุสัญญาต่อต้านยาเสพติดและวัตถุมีฤทธิ์ต่อจิตประสาท ค.ศ.1988 United Nations Convention Controlling Drugs and Psychotropic Substances 1988	31

สารบัญ (ต่อ)

3.2	หลักการของคณะกรรมการแห่งบาเซล Basle Committee on Banking Regulation and Supervisory Practices	35
3.3	อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ.2000 United Nations Convention Against Transnational Organized Crime 2000	38
3.4	มาตรการทางกฎหมายของ Financial Action Task Force on Money Laundering	44
3.5	กฎหมายปราบปรามการฟอกเงินของออสเตรเลีย	58
3.6	กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการฟอกเงินของสหรัฐอเมริกา	73
3.7	มาตรการปราบปรามการฟอกเงินของประเทศอินเดีย	107
3.8	สถานการณ์ปัจจุบันของประเทศอื่นๆในการปราบปรามการฟอกเงิน และการใช้โหยก๊วน	117
3.8.1	กฎหมายปราบปรามการฟอกเงินของอิตาลี	117
3.8.2	กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศ ฝรั่งเศส	117
3.8.3	กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของสหราชอาณาจักร	118
3.8.4	กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศ แคนาดา	118
3.8.5	กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในฮ่องกง	119
บทที่ 4	การพัฒนากฎหมายของไทย เพื่อปราบปรามการใช้โหยก๊วน	121
4.1	ตัวอย่างการใช้โหยก๊วนในประเทศไทย	126
4.2	มาตรการทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการ ฟอกเงิน พ.ศ. 2542	130
4.3	มาตรการทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485	137
4.4	มาตรการทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469	152

สารบัญ (ต่อ)

4.5 การนำมาตรการตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้	159
4.5.1 มาตรการล่อให้กระทำความผิด (Entrapment)	161
4.5.2 มาตรการดักฟังการกระทำความผิด (Wiretapping)	166
4.5.3 มาตรการติดตามการกระทำความผิด (Controlled Delivery)	170
4.6 มาตรการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม ข้ามชาติ พ.ศ.	171
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	174
5.1 บทสรุป	174
5.2 ข้อเสนอแนะ	185
รายการอ้างอิง	189
ภาคผนวก	195
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	207

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย